

Διακήρυξη

για το Θέατρο/Δράμα στην Εκπαίδευση

του Ευρωπαϊκού Τμήματος του Διεθνούς Οργανισμού για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (IDEA-Europe)

Αρχές και προθέσεις

Η UNESCO παρουσίασε τον Οδικό Χάρτη για τις Τέχνες στην Εκπαίδευση στο Παγκόσμιο Συνέδριο το 2006 στη Λισαβόνα και την Ημερήσια Διάταξη της Σεούλ στο ομώνυμο Παγκόσμιο Συνέδριο το 2010. Κοινή διαπίστωση και των δύο συνεδρίων ήταν πως οι τέχνες παίζουν θεμελιώδη ρόλο στην εκπαίδευση και γι' αυτό θα πρέπει να διασφαλιστεί η παρουσία τους σε αυτή σε όλα τα κράτη-μέλη του ΟΗΕ.

Στις 25-28 Νοεμβρίου 2010 πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα η ετήσια συνάντηση των εκπροσώπων των χωρών του Ευρωπαϊκού Τμήματος του Διεθνούς Οργανισμού για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (IDEA). Εκπρόσωποι 18 χωρών συντάξαμε την παρούσα διακήρυξη, καθώς τόσο η εμπειρία όσο και η έρευνα έχουν αποδείξει ότι το θέατρο/δράμα προάγει τις ικανότητες συνεργασίας, αλληλεγγύης και δημιουργικότητας. Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα DICE αποτελεί ένα παράδειγμα μεταξύ πολλών άλλων. Η πλειοψηφία των πολιτικών ωστόσο δεν έχει ακόμα πειστεί ότι απαιτούνται κατάλληλες πρωτοβουλίες, που θα αναζωογονήσουν το εκπαιδευτικό σύστημα προς όφελος των παιδιών μας και του μέλλοντος του κόσμου.

Έτσι, καταλήξαμε στα ακόλουθα συμπεράσματα, σκοπούς και στόχους, με την ελπίδα πως θα εφαρμοστούν και θα υποστηριχθούν σε όλες τις χώρες της Ευρώπης.

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ-ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΣ ΕΚΠΛΗΡΩΣΗ

α) Το θέατρο/δράμα αποτελεί ξεχωριστό διδακτικό καλλιτεχνικό αντικείμενο και πρέπει να διδάσκεται υποχρεωτικά ως μέρος κάθε εκπαιδευτικού προγράμματος.

β) Είναι αναγκαίο να διδάσκεται για κάποια χρόνια, αφού αποτελεί μακροπρόθεσμη διαδικασία.

γ) Τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και τα παιδιά πρέπει να ενθαρρύνονται να εκτιμούν το θέατρο/δράμα, πράγμα που θα οδηγήσει σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση.

δ) Όλοι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι κατάλληλα καταρτισμένοι, ώστε να μπορούν να συνεργαστούν με θεατροπαιδαγωγούς και άλλους επαγγελματίες του θεάτρου στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

ε) Η διεύρυνση των συνεργασιών ανάμεσα σε φορείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και των ανθρώπων του θεάτρου είναι απαραίτητη.

στ) Το θέατρο/δράμα πρέπει να αξιοποιείται ως μεθοδολογία για τη διδασκαλία άλλων αντικειμένων, ιδιαίτερα στο δημοτικό σχολείο.

ζ) Αυτή η αξιοποίηση είναι αποτελεσματική μόνο αν συνοδεύεται από τη διδασκαλία των τεχνών σε κάθε βαθμίδα

η) Τα προγράμματα εκπαίδευσης εκπαιδευτικών, θεατροπαιδαγωγών και καλλιτεχνών του θεάτρου πρέπει να αναθεωρηθούν, έτσι ώστε να εφοδιάζουν τους εκπαιδευτικούς και τους καλλιτέχνες με την απαιτούμενη γνώση και εμπειρία, προκειμένου να αναλάβουν από κοινού το ρόλο των εμπυχωτών στη μαθησιακή διαδικασία και να μπορέσουν να αξιοποιήσουν πλήρως τα αποτελέσματα των δι-επαγγελματικών συνεργασιών.

θ) Τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι καλλιτέχνες πρέπει να ενδιαφέρονται ο ένας για τον τομέα ειδικότητας του άλλου και να συμμερίζονται το κοινό τους ενδιαφέρον για την παιδαγωγική.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ

Σύμφωνα με το Άρθρο 27 της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, «Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει ελεύθερα στην πνευματική ζωή της κοινότητας, να απολαμβάνει τις καλές τέχνες και να μετέχει στην επιστημονική πρόοδο και στα αγαθά της».

Το Άρθρο 31 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού επίσης προβλέπει: «Τα συμβαλλόμενα κράτη σέβονται και προάγουν το δικαίωμα του παιδιού να συμμετέχει πλήρως στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή και ενθαρρύνουν την προσφορά κατάλληλων και ίσων ευκαιριών για πολιτιστικές, καλλιτεχνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες και για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου».

Παρόλο που τα δικαιώματα του παιδιού και η Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων παραβιάζονται διαρκώς με διάφορους τρόπους, το θέατρο/δράμα στην εκπαίδευση σε όλες του τις εκφάνσεις διεκδικεί το δικαίωμα όλων των παιδιών και των νέων να συνυπάρχουν δημιουργικά, να βιώνουν τη συνεργασία και τη σύμπραξη και να ονειρεύονται την αλλαγή του κόσμου μας, αλλά και την προσωπική τους.

Ο πολιτισμός, η τέχνη στην εκπαίδευση, η τέχνη ως εκπαίδευση, το παιχνίδι, η απόλαυση, η δημιουργικότητα, η συλλογική εργασία και η φαντασία δε βρίσκουν πάντα το εύφορο έδαφος που χρειάζονται για να ανθίσουν στην παγκόσμια πραγματικότητα της οικονομικής κρίσης, η οποία υποβαθμίζει την αξία του ανθρώπου και θέτει σε αμφισβήτηση κατακτήσεις που επιτεύχθηκαν με συλλογικές προσπάθειες αιώνων για έναν ελεύθερο, δίκαιο και πιο ανθρώπινο κόσμο.

Εμείς –οι ειδικοί θεατροπαιδαγωγοί, οι άνθρωποι των καλών τεχνών και του θεάτρου, που δουλεύουμε στην εκπαίδευση– συνεχίζουμε να δημιουργούμε το μη αναμενόμενο μέσα και έξω από την τάξη, μέσα και έξω από το σχολείο, όπου και αν εργαζόμαστε με παιδιά και νέους. Η διαδικασία της μάθησης δεν περιορίζεται πλέον στο χώρο του σχολείου. Οι συνεργασίες μεταξύ σχολείων και πολιτιστικών φορέων και οργανισμών έχουν αναδείξει νέες προοπτικές για τις τέχνες στην εκπαίδευση.

Σε όλους αυτούς τους χώρους, η αγάπη και ο ενθουσιασμός μας ανοίγουν πολλά και διαφορετικά μονοπάτια μάθησης για όλους μας. Πρέπει να περπατήσουμε σε αυτά τα μονοπάτια με γνώμονα το νου και την καρδιά μας, το σώμα μας ως ολότητα, για να μπορέσουμε να κατανοήσουμε τη ζωή και τον κόσμο γύρω μας. Ο άνθρωπος που αναπτύσσεται ως ολότητα, ως σώμα, μυαλό και ψυχή, μπορεί να κρίνει την πραγματικότητα, να αντιτεθεί σε κάθε είδους προσβολή και παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων του παιδιού. Αυτό τον άνθρωπο προσπαθεί να δημιουργήσει και να καλλιεργήσει το θέατρο/δράμα στην εκπαίδευση, γιατί μόνο έτσι μπορεί να διατηρηθεί ζωντανή η ελπίδα για έναν καλύτερο κόσμο. Αυτό τον καλύτερο κόσμο θέλουμε να αφήσουμε ως κληρονομιά στις επόμενες γενιές.

Συντάξαμε αυτή τη διακήρυξη για να απευθυνθούμε στους πολιτικούς και τους ιθύνοντες όλων των ευρωπαϊκών χωρών. Τη διακήρυξή μας συνυπογράφουν ευρωπαϊκές ενώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα του θεάτρου και του δράματος στην εκπαίδευση. Θεωρούμε ότι πρόκειται για ένα ουσιαστικό βήμα προς την αναγνώριση ίσων ευκαιριών για πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες στην εκπαίδευση.

Συμβολικά απευθύνουμε την διακήρυξή μας από την Αθήνα, την πόλη στην οποία γεννήθηκε η ιδέα του θεάτρου ως εκπαίδευση των πολιτών και απ' όπου διαδόθηκε στη συνέχεια σε όλο τον κόσμο.

Παροτρύνουμε σθεναρά τις κυβερνήσεις των ευρωπαϊκών χωρών να δεχτούν αυτό το μανιφέστο ως μέσο για να προχωρήσουμε μπροστά.

Αθήνα, Νοέμβριος 2010

ORDINARY MEMBERS

Centar za Dramski Odgoj Bosne i Hercegovine CDO , Bosnia & Herzegovina
Croatian Centre for Drama Education- HCDO, Croatia
Sdruzeni pro tvorivu dramatiku - STD, Czech Republik
The Danish Drama Teachers Association, Denmark
Finnish Drama Theatre Education Association FIDEA, Finland
Ass. Nationale de Recherche et d'Action Théâtre ANRAT, France
Teatarska Mladina na Makedonija, FYROM
Bundesverband Theater in Schulen-BVTS, Germany
Hellenic Theatre/Drama Education Network-TENet-Gr, Greece
Magyar Dramapedagogiai Tarsasag-HUDEA, Hungary
Félag um leiklist í skólastarfilceland-FLISS, Iceland
Association For Drama In Education In Ireland, Ireland
Associazione Promozione Ricerca d. Cultura Teatrale-AGITA, Italy
Beroepsorganisatie Docenten Theater/Drama-BDThD, Netherlands
Landslaget Drama I Skolen-LDS, Norway
Portuguese Movement of Education through Art, Portugal

Centre For Drama In Education And Art, Serbia
Läraryöbundet Ämnesrådet Drama, Sweden
Riksorganisasjonen auk. Dramapedagoger-RAD, Sweden
Association For Creative Drama, Turkey
Olusum Drama Enstitusu, Turkey
National Drama-ND, United Kingdom

ASSOCIATED MEMBERS

Theatre Tsvete, Bulgaria
European Performers House, Denmark
David Keir Wright, Queen Margaret University, Scotland
AAA Favre View, France
Hydrama Theatre and Arts Centre Greece, Greece
Káva Kulturális Muhely Egyesület, Hungary
Education Development Centre - Pedagogikas Institutas, Lithuania